Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 157 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 16, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 16-го СЕРПНЯ 1997 р. Ч. 157 РІК CIV.

Підстав для конфронтації в Україні немає

Київ(Р.Р.). — В Адміністрації Президента України відбулася пресова конференція, на якій заступник голови Адміністрації Леонід Підпалов відповів на запитання журналістів з приводу вето, застосованого Леонідом Кучмою до деяких законодавчих актів.

За словами Л. Підпалова, Президент є активним учасником законодавчого процесу і має право пропонувати парляментові розглянути невідкладні або першочергові законопроєкти, підписувати і оприлюднювати закони, а в деяких випадках і накладати вето — тільки для того, щоб зробити закон досконалішим.

Отож, зазначив Підпалов, немає підстав розглядати вето як привід до конфронтації між законодавчою і виконавчою галузями влади.

Після затвердження Конституції України Верховна Рада прийняла 178 законів і лише до 37-ох з них Президент застосовував право вето з різних причин. Наприклад, закон про місцеві державні адміністрації Президент України кілька разів повертав для повторного розгляду. І не для того, щоб загострити відносини з парляментом чи досягти власних інтересів. Президент домагається, щоб його зауваження парлямент розглянув у повній відповідності до Конституції. Адже ні одну пропозицію Президента до згаданого закону парлямент не подолав двома третинами депутатських голосів, як того вимагає Конституція. А в законі, ухваленому Верховною Радою „жодним пунктом не врегульовано діяльність місцевих державних адміністрацій". Саме тому Президент Кучма не підписав згаданий закон.

(Закінчення на стор. 3)

Моряки вибороли свої платні

Іллічівське, Одещина. — Після шестиденного страйку моряки риболовецької бази „Восток", які минулого місяця втекли з-під арешту в Марокко, домоглися виплати заборгованих за останні 20 місяців платень, повідомила УНІАР. 11-го серпня їхнє судно покинуло місце страйку — рейд Іллічівського порту — і пришвартувалося в самому порті.

За даними риболовецької компанії „Антарктика", морякам виплатять 70 відс. платні. Капітан „Востоку", однак, стверджує, що ця сума становитиме лише 60 відс. Решту риболови отримають пізніше, можливо після продажу 3 млн. банок консервованої риби, привезених зі собою.

Як відомо, на початку липня „Восток", арештований військовою владою Марокко за боргли „Антарктики", втік до Канарських островів, оскільки умови арешту були нестерпними. Перед втечею моряки надіслали телеграми українським урядовим установам і міжнародним організаціям, скаржучись на хвороби і голод і прохаючи допомоги. Їхня компанія за місяці арешту нічого не зробила для їх звільнення.

Невдовзі відбулося засідання Центрального комітету профспілки рибного господарства України, учасники якого звернулися до Президента з вимогою допомогти українським морякам повернутися на батьківщину.

Після прибуття судна до Іллічівського моряки оголосили страйк, домагаючись виплати платень.

Страйк для моряків закінчився успішно, але не для їхнього судна. Капітан „Востока" сказав, що доля флагмана української риболовецької фльоти вирішена — його продадуть на брухт.

Зрезиґнував керівник приватизації в Росії

Москва. — Тут у середу, 13-го серпня, серед зростаючої критики і підозрінь, зрезиґнував зі становища керівника приватизації державного майна Альфред Кох, один із заступників прем'єр-міністра та голова Комітету державного майна. З Кремля повідомили, що його заступить на обидвох становищах Максім Бойко, котрий досі був заступником керівника персоналу президента Боріса Єльцина.

Про прийняття резиґнації А. Коха, признання і похвалу від президента Б. Єльцина за намагання працювати „в одній з найбільш важких ділянок урядової діяльности" повідомив пресове агентство „Інтерфакс" речник президента Сєргєй Ястржембський.

А. Кох був суворо скритикований останнім часом за продаж державного майна, зокрема тими покупцями, пропозиції котрих не були прийняті, бо вони підозрівали попереднє домовлення у цілому процесі продажу та купна. А. Кох та інші офіційні чинники твердять, що всі трансакції були законними та справедливими.

Все ж таки урядові чинники та Центральний банк Росії перевіряють законність деяких трансакцій, а спеціяльно продаж минулого місяця 25 відсотків телекомунікаційного монополю „Связінвест", що було найбільшою досі цього роду трансакцією в Росії.

Космонавти повернулися на землю

Москва. — Після не надто успішного шестимісячного перебування на космічній станції „Мір" на землю у четвер, 14-го серпня, повернулися два російські космонавти, командир Василій Цібліев і інженер Алєксандер Лазуткін.

Залишаючи космічну станцію та прощаючись з тими, котрі залишались В. Цібліев сказав: „Я сподіваюсь, що всі неуспіхи станції забираються гетьразом з нами". Дізнавшись, що їхня космічна капсуля „Союз" була успішно відряджена в дорогу на землю, В.Цібліев тільки з полегшею зітхнув і промовив „Богу дякувати". Неповних чотири години пізніше капсуля з обидвома космонавтами приземлилась на степах Казахстану.

На питання про їхні почування, В. Цібліев з усміхом відповів, що єдине почування в нього це радість із щасливого повернення на землю. Однаке, ця радість може бути короткотривалою, бо йому прийдеться відповідати за всі ті неуспіхи, котрі скоїлись на космічній станції „Мір" під час його шестимісячного командування. З усього видно, що привітання обидвох космонавтів у Москві не буде дуже радісним, бо президент Боріс Єльцин вже вспів зробити заввагу, що невдачі на 11-річній космічній станції „Мір" були спричинені не технічними недотягненнями конструкції станції, але звичайними людськими помилками.

(Закінчення на стор. 3)

Позаблокові держави потребують ґарантій

Київ(Р.Р.). — Тут відбулася зустріч начальника Генерального штабу Збройних Сил України генерал-лейтенанта Олександра Затинайка з начальником головного штабу національної армії Молдови полковником Володимиром Донзулом, який прибув в Україну на дводенні відвідини.

Відзначивши збіг поглядів керівництва обидвох держав щодо поширення НАТО, О. Затинайко відносини між Україною і НАТО оцінив як перспективний напрям у будівництві нової Европи як зони стабільности і безпеки. Він також наголосив, що відносини з Молдовою набувають статусу особливих і висловив надію, що підписані угоди між військовими керівництвами після цієї зустрічі „перейдуть у площину практичного виконання".

На заключній пресовій конференції В. Донзул повідомив, що в ході зустрічі обговорено низку конкретних напрямів військово-технічного співробітництва і що таке співробітництво з Україною для Молдови є пріоритетним, як також співробітництво в галузях соціяльного забезпечення військово-службовців, вишколу кадрів та спільних навчань.

Міністер економіки зважується на непопулярні заходи

Київ. — 13-го серпня новопризначений міністер економіки Віктор Суслов заявив, що Уряд України змушений буде вдатися до болючих і непопулярних заходів, щоб вивести державу з економічної кризи, повідомило агентство Ройтерс.

Виступаючи на пресконференції, міністер сказав, що хотів би, щоб Уряд перейшов у своїй праці від „економічного романтизму до жорсткого економічного прагматизму".

В. Суслова, як відомо, призначено міністом економіки 25-го липня у рамках формування нового Уряду. Президент Леонід Кучма заявив, що зміни в Кабінеті Міністрів мають прискорити економічні реформи. Реакція, однак, на призначення В. Суслова різна. Колишній голова парляментського Комітету з фінансів і банкової діяльности виступає за реформи, але разом з тим підтримує поміркованих консерватистів.

13-го серпня він висловився за введення „розумного протекціонізму", який захистив би Україну від завалення її ринку чужоземними товарами і передбачив би введення податку на імпорт. Міністер сказав, що вже зустрівся з західніми експертами, включно з представниками Світового банку, і додав, що Уряд використає їхні поради.

В. Суслов також підтвердив, що Уряд скасує субсидії на публічні послуги, включно з оплатою житла. Саме це є однією з умов надання Україні багатобільйонового кредиту Міжнародного валютного фонду.

Крім того, плянується оголосити низку великих державних підприємств банкрутами. В. Суслов зазначив, що вже видав указ і тепер готується список 30 підприємств, які, поперше, споживають багато енергії, подруге, є технологічно відсталими і, потретє, мають великі борги перед бюджетом.

За словами міністра, мета є простою — поршити справи про банкрутство в арбітражному суді, закрити ці підприємства і продати їх. До цих заходів треба було вдатися дуже давно, додав він.

Скасовано борги Запорізького автозаводу

Київ. — 12-го серпня Президент Леонід Кучма простив борги Запорізькому автозаводові, що усунуло головну перешкоду на шляху до виробництва авт спільним підприємством, створеним ЗАЗ, південнокорейською фірмою Даеву і американською компанією Дженерал Моторс, повідомило агентство Ройтерс.

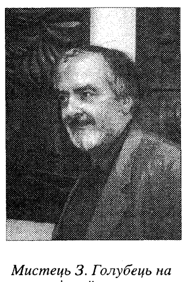
Схвалюючи минуломісячне рішення парляменту, Л. Кучма підписав указ, який звільняє ЗАЗ від боргу на суму 98 млн. гривень або 52 млн. дол, сказав речник Президента.

Крім скасування боргу, чужоземні фірми домагаються прийняття закону, який надав би податкові пільги створеному на ЗАЗ спільному підприємству. Після вдосконалення завод збирається виробляти модернізовані автомобілі марки „Таврія" і „Дана". Очікується, що підприємство випустить також 150,000 авт трьох моделів Даеву і 45,000-75,000 машин „Опель".

Як відомо, фірма Даеву виграла контракт і згодом зформувала спільне підприємство з Дженерал Моторс, який був її головним конкурентом. ЗАЗ має у цьому підприємстві 50 відс. акцій, решта належить цим двом компаніям. Покищо не проголошено, який відсоток належить кожній зокрема. Даеву заявила, що готова інвестувати в цей проєкт біля 1 блн. дол.

Союзівка відзначить Свято Незалежности України

Союзівка (Г. Колесса). — У суботу, 23-го серпня, оселя УНСоюзу відзначатиме знаменне свято — шосту річницю незалежности України. Програму увінчає святковий концерт, у якому виступлять учасники курсів українських танців під керівництвом відомої Роми Прийми-Богачевської, та вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни". Конферансьє концерту — Оля Ходоба-Фриз; початок о год. 8:30 вечора.

Мистець З. Голубець на тлі своїх праць.

Соліст ансамблю „Львів'яни" В. Цімура (фото Г. Колесси).

Після концерту відбудеться забава, гратиме оркестра „Буря".

Від п'ятниці до неділі, 22-24-го серпня, в Головному будинку оселі проходитиме виставка нових творів відомого скульптора Зенона Голубця. Експозиція включатиме понад 50 плоскорізьб, серед яких центральне місце займуть праці, присвячені шостій річниці незалежности України.

Проф. В. Петришин визнаний ментально хворим

Ню Бранзвик, Н. Дж. — Тут в місцевому суді відбулася судова розправа у справі вбивства відомої мисткині Аркадії Оленської-Петришин, що його доконав в дні 6-го травня минулого року її муж проф. Володимир Петришин.

Судді рішили, що убивцю не можна уважати винним, коли просліджування чотирьох психіятрів ствердили, що він у часі свого трагічного вчинку був ментально хворий і що ця хвороба була у нього вже довший час перед тим. Оборонець проф. В. Петришина окреслив недугу оскарженого як „поважну психічну депресію", яка розвивалася вже довший час і проявлялася в переконанні, що лікар хворого і його дружина хочуть віддати його до психіятричного заведення.

Інформацію про перебіг переслухання в суді подала газета „Стар Леджер" з понеділка 11-го серпня, враз із світлиною оскарженого проф. В. Петришина.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЗАГИНУЛИ ДВА ПІЛОТИ В КАТАСТРОФІ ВІЙСЬКОВОГО ЛІТАКА

УМАНЬ, Черкащина. — 13-го серпня під час навчально-тренувального полету зазнав катастрофи військовий літак типу Л-39. Загинули два пілоти: командир залоги пілот-інструктор першої кляси майор Олександер Гульченко і старший інструктор пілот другої кляси майор Олександер Чичиков. Речник Міністерства Оборони Андрій Лисенко сказав, що створено спеціяльну комісію для розслідування причин катастрофи. Пілотів він назвав „надзвичайно досвідченими". Керівництво МО та командування Військово-повітряних сил висловили співчуття родинам загиблих. Минулого року над Чорним морем зник літак-винищувач МІҐ-29, уламків якого так і не вдалося знайти.

ПРЕДСТАВНИКИ РОСІЇ СПОСТЕРІГАТИМУТЬ ЗА „МОРСЬКИМ БРІЗОМ-97"

КИЇВ. — Росія пошле своїх військових спостерігачів на навчання „Морський бріз-97", які проходитимуть наприкінці серпня в Криму з участю України і НАТО. Начальник Генерального штабу Збройних Сил України Олександер Затинайко сказав, що рішення щодо цього зробив міністер оборони Росії Ігор Сєргєєв. Як відомо, Росія завжди була проти цих навчань, розглядаючи їх як демонстрацію військової сили НАТО біля своїх кордонів. Проросійські сили в Криму ведуть кампанію проти маневрів. Під час навчань І. Сєргєєв відвідає Київ, де має отримати пропозицію щодо участи російської Чорноморської фльоти в жовтневих навчаннях „Редут".

ГІРСЬКИЙ ПОТІК ПРИНІС СМЕРТЬ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Внаслідок селю, короткочасного бурхливого потоку з гір з великим вмістом твердого матеріялу, на Південному березі Криму загинуло щонайменше 11 осіб, а матеріяльної шкоди завдано на мільйони гривень, стверджено 12-го серпня на надзвичайному засіданні Ради Міністрів Криму. Фахівці Інституту мінеральних ресурсів Національної Академії Наук України вважають, що причиною селю, який звичайно виникає внаслідок злив, інтенсивного танення снігу та льодовиків, є систематичне і багаторічне порушення гідрологічного балансу Кримського півострова. Після виселення татар з Криму зруйновано було декілька великих джерел, які забезпечували гідрологічний баланс у гірських по-рожнинах. На думку науковців, необхідно вжити негайних заходів і передусім провести гідрогеологічні експедиції на Південному березі Криму, щоб з'ясувати зміни в гідрогеологічній ситуації півострова.

УКРАЇНА ТА УЗБЕКІСТАН ПОЖВАВЛЯТЬ ВІДНОСИНИ

КРИМ. — 13-го серпня президенти України і Узбекістану, Леонід Кучма та Іслам Карімов, провели зустріч, під час якої підтвердили наміри поширювати двосторонні стосунки. Обидва лідери конкретизували, зокрема, домовлення, з питань енергетики і постачання в Україну узбецької бавовни. Як відомо, Л. Кучма перебуває в Криму на вакаціях. Зустріч між двома керівниками відбулася в останній день перебування на півострові президента Узбекістану, який теж відпочивав там.

ЛІВІ КРИТИКУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ. — Депутатська фракція Соціялістичної і Селянської партій провела у Верховній Раді пресконференцію, на якій звинуватила Президента Леоніда Кучму в тому, що він начебто хоче зосередити у своїх руках якнайбільше влади. Секретар політичної ради СПУ Йосип Вінський заявив, що червневий виступ Л. Кучми з приводу першої річниці Конституції України є нічим іншим, як „очевидною лінією на посилення авторитарних тенденцій, спробою перехоплення політичної ініціятиви з тим, аби вийти на передвиборчу кампанію з однобічною перевагою". Як відомо, Президент, незадоволений запізнілим прийняттям бюджету, запропонував продовжити уповноваження парляменту на рік, щоб депутати зосереджували свою увагу не на передвиборчій кампанії, а на реформах. Учасники пресконференції одностайно висловилися за проведення виборів у термін, визначений Конституцією — 26-го березня 1998 року, за змішаною системою. Пропозицію Президента не схвалюють також незалежні спостерігачі і ряд національно-демократичних партій.

ПРЕДСТАВНИК ПРЕЗИДЕНТА ПРОПОНУЄ МОРАТОРІЙ НА ЗМІНУ КОНСТИТУЦІЇ

КИЇВ. — Представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний заявив, що треба ввести 10-річний мораторій на внесення змін у Конституцію. „Я ніколи не погоджуся, аби до Конституції так швидко вносили зміни", — сказав він журналістам. Як відомо, минулого місяця голова парляменту Олександер Мороз сказав, що депутати зберуться в серпні для обговорення поправок до Конституції, прийнятої в червні минулого року. Поправки мали б змінити баланс влади між Президентом і Верховною Радою. Леонід Кучма назвав це спробою „конституційного перевороту" і пообіцяв зруйнувати пляни своїх опонентів.

У СВІТІ

У КАНАДСЬКІЙ ПРОВІНЦІЇ ОНТАРІО, найближчим часом буде закрито сім із 19-ох ядерних реакторів. Цей крок був зумовлений звітом, у якому стверджено, що згадані ядерні реактори знаходяться під поганим керівництвом і є небезпечними. Всі призначені до закриття реактори знаходяться на віддалі 100 миль від американського кордону. Президент підприємства громадського користування, котре керувало реакторами, зрезигнував і передбачується більше звільнень. Ці реактори виробництва Канду відіграли велику ролю у мільйоновій програмі експорту і їхні варіянти було продані Арґентині, Румунії, Південній Кореї та Китаєві.

ПРАЦІВНИКИ КНИГИ РЕКОРДІВ Ґінесса підтвердили у четвер, 14-го серпня, що 116-річна канадійка Марі Луїз Феброні Мейллу є найстаршою людиною в світі. Вони зазначили, що правдивість її віку було засвідчено перевіренням документів народження, хрищення і двох шлюбів. Мейллу успадкоемила звання найстаршої людини від 122-річної француженки Жанн Кальме, котра померла минулого тижня. М. Мейлу проживає у домі для старших в місцевості Корбе, Онтаріо, та має 300 нащадків із своїх двох подруж. Найстаршим чоловіком є 114-річний американець Кристіян Мортенсен з Сан Рафаєл, Каліфорнія.

В АМЕРИЦІ

УРЯДОВІ ЗВІТИ ВКАЗУЮТЬ НА ТЕ, що після весняного відпочинку покупці значно пожвавили свою діяльність в останніх двох місяцях, чим ще більше приглушили можливі будь-які прояви інфляції. Аналітики та економісти онин наперед одного поспішають зі запереченнями своїх попередніх предсказань, базованих на весняному сповільнені витрат пересічного покупця в крамницях. Тепер вони підкреслюють, що це було просто передишка в купецькому темпі, а не познаки майбутнього торговельного застою.

НАЙВИЩИЙ РАНҐОЮ ПІДСТАРШИНА в американській армії зі званням фельдфебля, у середу, 13-го серпня, перестерігає через своїх адвокатів, що коли його справу статевих насильств буде внесено на суд, то він тоді викаже інших старшин, які зовсім не були судені за такі ж самі провини. „Ми почнемо публічно прати білизну американської армії", — заявив Чарлз Ґіттінс, цивільний адвокат оскарженого в насильстві та непристойній поведінці з шістьма жінками, вояка фельдфебля Джіна МекКінні. На прелімінарному переслуханні Дж. МекКінні заявив свою невинність, та зазначив що армія переслідує його через те, що він мурин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.
Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200
Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com
Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Головний редактор: Зенон Снилик
Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Час відбирати інструменти

Протягом десятиліть комуністична система колишнього Совєтського Союзу виховувала його громадян на стереотипах мислення, де в людській свідомості не мало бути нічого крім "безсмертного марксистсько-ленінського вчення". У свідомість суспільства закладалися ідеологічні кліше, які душили в людині людське, і так людину "виховували", щоб вона постійно відчувала загрозу від держави, боялася її та водночас намагалася як тільки можна в тій державі пристосуватися. І совєтський громадянин пристосовувався. Один боровся, інший упокорювався, а ще інший взагалі опускав крила. Однак більшість, все таки, терпіла, чекала, і те, що сталося на всеукраїнському референдумі 1-го грудня 1991 року, було пробудженням отої віковічної спраги незалежности, бажання нації, народу жити у своїй самостійній, соборній державі.

Прийшовши ж до споконвіку вимріюваної незалежности, а відтак до системи ринкових відносин, український народ не без розгубленості констатував, що зовсім у ній не орієнтується. Бо при совєтському тоталітаризмі комуністи наклали табу на популяризацію "гнилого капіталізму", про який ні росіянам, ні українцям, ні будь-якому з інших народів покійного СССР навіть пошепки не можна було сказати добре слово. Комуністична пропаганда послідовно втовкмачувала членам суспільства, що ринковий світ — це світ агресивний, світ, у якому багатий немилосердно визискує бідного, тягнучи з нього останні соки. Комуністичні борзописці та карикатуристи неодмінно зображували "капіталістичних акул" з товстенними цигарами в зубах, і "акули" ті, мовляв, тільки заради того й живуть, щоб грабувати ближніх, а нещасні ближні постійно бунтуються та ніяк не можуть вибороти правди.

І рантом Україна проголошує свою незалежність, а українцям кажуть, що прийшов час братися господарювати за отою — не новою, зрештою, для них, а просто надовго забутою — системою ринкових відносин. "А що ж воно таке та з чим його їдять отой вільний ринок? Та як же ж воно буде: знову будуть багаті, а ми далі залишимося бідними?" — питає сам себе затурканий комуністичною демагогією "пролетарій". І власне на отій несвідомості широкого загалу до нового, що прийшло так несподівано, спекулюють сьогодні комуністи та й взагалі ліві сили в Україні. Вони далі користають зі своєї заяложеної ідеології, щоб вернутися до вершин влади.

Українська людина в масі своїй — людина більш ніж обережна. Історія навчила її, що перш ніж за щось взятися, треба придивитися. Особливо характерне це для села. Колгоспи не подобаються. Але — що іншого? Розвалиш колгосп, а що далі? Ну, дадуть тобі, чоловіче, землю, а що ти з нею робитимеш? Хто тобі позичить гроші, щоб ти, скажімо, купив тракторця? І де ти того тракторця купиш? А якщо й купиш того тракторця, виростиш свою сільсько-господарську продукцію, то кому ти її здасиш? А якщо ти її не здаш, то куди подінеш? Словом, у того селянина появилася маса запитань, над якими він ніколи не замислювався, бо за нього думали вожді "наймудрішої та найдалекоглядніої" Комуністичної партії.

Так — часи змінилися. Але ще нескоро та непросто вдасться перебороти психологію так званого "гомосовєтікуса", котру наполегливо плекано десятиліттями комуно-совєтського режиму. І тому людей можна зрозуміти. Адже для того, щоб людина прийняла рішення, вона мусить мати гарантії від держави. Тому незалежна, своя держава повинна сказати: "Бери, селянине, землю. Я тобі допоможу. Я дам тобі позику, тракторця на сплату; дам тобі елітне насіння, а ти посієш і матимеш багатий урожай, який я у тебе охоче куплю чи обміняю за потрібний тобі товар". Цього, на жаль, в Україні ще немає, і складно передбачати, наскільки скоро воно там буде. Між тим, труднощі зростають за законом снігової кулі. На них і грають комуністи та їх ліві колеги. Грають на інструменті, який самі ж створили. Насамперед — у парламенті, де компартобратія від самого початку гальмувала, а в більшості випадків просто бойкотувала прийняття рішень та законів, спрямованих переводити господарювання на рейки вільного ринку, на приватизацію, в тому числі з правом купівлі-продажу землі, на заохочення підприємництва в прямому розумінні цього поняття, а не на створення псевдо-фірм, під вивісками яких комуністична мафія відмивала б награбовані в народу гроші та, обертаючи ними, вперто копала могилу волі й незалежності України.

Відомо, що музика не має успіху, якщо музиканти фальшують або грають на поганих інструментах. Фальш комуністичних "музик" давно ріже слух. Час би відбирати інструменти.

Петро Антоненко,
Чернігів

ЧИ Є ЖИТТЯ НА МАРСІ І СВОБОДА СЛОВА В УКРАЇНІ?

На запитання, винесене в першій половині заголовку, герой знаменитої рязанівської кінокомедії „Карнавальна ніч“ відповідав напрочуд просто: „Чи є життя на Марсі — науці невідомо“. На запитання в другій половині заголовку відповідь дана сотні років тому: „Свобода існує для вільної людини“. В цьому контексті можна сказати, що в Україні існує надзвичайно висока свобода слова, яку просто треба приходити й брати. Щоправда, за це треба і платити надзвичайно високо. Але приклад газети „Сіверщина“, яка ось вже п'ятий рік пише все, що вважає за потрібне, розплачуючись за це всім, що вимагає наша українська дійсність, підтвердження моєї думки. Тому точніше було б поставити запитання так: чим треба розплачуватися сьогодні в Україні за свободу слова і які стіни пробивати по дорозі до цієї свободи? Отож, про все по порядку. Але одразу зазначу, що як людина практична і прагматична, п'ятий рік підряд зайнята прозою виживання газети, я й говорити буду про речі прозаїчні. Бо треба ставити питання про свободу слова, яке б почули. Про, вибачте за банальність, засоби масової інформації. Писати геніяльні думки пальцем на паркані — невелика мудрість. В цьому пляні найбільша свобода слова існувала на кухнях часів глухомані тоталітаризму. Але якщо й по сьогодні свобода брехні вихлюпується багатомільйонними газетними й етерними тиражами, то не меншими тиражами їй треба протиставити свободу правди. І тут перед нею — стіни, стіни, стіни...

Перша стіна

Перша стіна, об яку вдаряється несміллива свобода слова — це така прозаїчна річ, як структура української преси. Якось, під час одного з моїх стажувань у пресі Польщі, я розповів своїм польським друзям і колегам про оту розмережену павутину-структуру так званої офіційної, так званої державної совєтської преси України. Це півсотні офіційних обласних газет в усіх 25 областях, плюс по 20-30 районних і міських газет в кожній області — загалом десь 700 видань. І все це, вибачте за тавтологію, — органи органів влади. Коли я розповів про це, польські колеги задали мені наївне запитання: а як можна за допомогою цієї преси змінити цю владу? Чи хоч би якось поліпшити? На що мені зосталося лише розвести руками. І задати не менш наївне запитання: скільки у Польщі таких „державних“ газет?

Ми не скоро і не одразу перейдемо до нормальної для нормальних країн ситуації, коли преса не є служницею влади. Для цього треба ще прийти до нормальної, нетоталітарної психології. Треба прийти до простої речі: преса є навіть не четвертою доменою, як її величають, а в якомусь розумінні — першою. Владою громадської думки. Ось нормальна схема: влада контролює діяльність преси, створюючи для неї цивілізовані закони, а преса, в свою чергу, контролює владу від імені народу, який обрав цю обрану (а не Богом помазану) владу і яку, владу, ця влада швидко псує без такої контролі.

Але що робити покищо з отією мережею-павутиною „офіційної“ преси? Багато з цих газет, особливо районних, просто дотлівають, маючи передплатні тиражі в 2-3 тисячі, а то й менше тисячі примірників. При цьому маючи, за бюрократичною інерцією, штати в 12-15 осіб. Для порівняння: в редакції „ Сіверщини“ з її 32-тисячним тиражем працює шість осіб. Місцева преса, районнна, міська газети все ж потрібні людям. Але її реформа давно вже назріла. Я сам попрацював 20 років у такій пресі, знаю багатьох цікавих, талановитих журналістів у цих газетах, знаю, як принижує і обтяжує їх роля вічного попихача начальства, роля так званого журналіста так званої газети, якій не можна покритикувати нікого вище буфетниці.

Я давно пропоную приблизно таку схему реформування цієї преси. Всі ці „офіційні“ газети покищо і далі залишаються державними, тобто фінансуються державою (без цього вони просто вимруть), але юридично виходять з підпорядкування місцевим виконавчим органам влади. Тобто, існує державна районна газета, але вона не є органом районної адміністрації. Формується вертикаля преси на зразок існуючих вертикалей, скажімо, в тих же адміністративних органах. Це буде хоч би частковим розкріпаченням місцевої преси. Розумію, що неповним. Бо редактор і журналісти цієї ж „районки“ і далі мешкатимуть не на хмарах, а в тому ж районному центрі і багато в чому залежатимуть від місцевих владоможців (як і працівники „незалежних“ органів). Але це було б хоч би частинне розірвання замкнутого кола, коли влада контролює сама себе за допомогою своєї ж преси і сама себе самовідтворює, формуючи свій образ серед виборців.

Іноді тут творяться просто дивні речі. Для прикладу: кілька років тому обласна влада на Чернігівщині, в особі Ради, просто взяла й забрала собі, в додачу до колишньої обкомівської „Деснянської Правди“, обласну молодечу газету „Гарт“. Дуже передбачливо. Як тільки в області почала з'являтися серйозна, конкурентноспроможна, недержавна преса, насамперед та ж „Сіверщина“, газеті „Гарт“ було зроблено шалений 100-тисячний тираж всіма праведними й неправедними способами. І справа тепер не лише в тому, що цій газеті велено прославляти обласну владу. Іноді складається таке враження, що для влади головне інше: хай навіть в „Гарті“ буде десять сторінок повністю голих, одна сторінка реклями і одна телебачення, головне — щоб газета відібрала кілька десятків тисяч передплатників від нових громадських газет. Існування таких газет влада чомусь (чому?) вважає величезною небезпекою для себе. Цікаво, кому було б гірше, якби існувала така недержавна (хоч би видання самих журналістів) молодеча газета великого тиражу? Комусь?

Видавництва

Перейду тепер до другої стіни, об яку розбиває лоба молода українська свобода слова. Це така реліквія минулої (минулої?) системи, як суцільна монополія в поліграфії. Ніде, жодним законом не зафіксовано якісь ґарантії друкування преси в нашій державі. Наша угода з видавництвом означає лише те, що у редакції є місячний термін на пошуки нової (якої?) друкарні. Тобто, наше єдине в Чернігові обласне державне видавництво тебе ввічливо попереджує: рівно через 30 днів наш договір на видання газети розривається без всяких пояснень причин. З політичних мотивів? Боже збав! Видавництво пояснить: „У нас з'явився новий, багатший замовник зі своєю газетою— наприклад, Біле братство чи кришнаїти. Ми абсолютно не втручаємось у зміст видань, у ваші там ідеї. Але у нас „ринок“, чи перехід до нього, нам треба платити людям зарплати, оплачувати опалення гігантських розмірів видавничих площ“ (збудований в часи гігантоманії, видавничий комплекс дійсно світить нікому не потрібними порожніми квадратними метрами, якщо не гектарами). Коротше — до побачення. Ідіть з Богом!

З нашим же чернігівським видавництвом взагалі коїться дивні речі. Кілька років тому поліграфісти хотіли його приватизувати. Виявляється, на думку Обласної Ради, за приватизацію брались не ті й не так. Дійшло до страйку робітників. Страйк був успішно ліквідований разом з тодішнім статусом видавництва. Обласна Рада просто „забрала“ його собі і утворила дивний гібрид: об'єднала в один „комплекс“, в одну організацію друкарню і головну обласну „офіційну“ газету „Деснянська Правда“. Цей унікум, втім, має свою генезу. В приснопам'ятні 30-ті— 40 роки друкарні взагалі були підпорядковані редакціям газет. А якщо „реформатори“ нинішньої псевдореформованої України добряче пошкребуть большевицьку історію, то там можна знайти й інші цінні приклади. Втім, рік з лишком тому пройшла якась „приватизація“ видавництва. Редакціям газет, які тут видаються, взяти участь в ній ввічливо відмовили. Хоч би хто продав з півакції. Як пройшла „приватизація“, хто є істинним хазяїном видавництва — широкій громадськости розібратися не просто. Можливо, хтось із торгівців бананами. Я не проти бананів, хоч і не їм їх, але прикро, якщо нові хазяї представлятимуть далеку від інтересів України бананову психологію якихось бананових, чи не бананових, держав. І невідомо, чим це все обернеться ближче до виборів. Принаймні, наше видавництво дружно взяло в друк три нові газети, які з'явилися в Чернігові протягом буквально одного року. При чому вражають гігантські тиражі цих газет: сумарний тираж сягає 150,000. Ці видання, не маючи передплатників, безплатно і майже безплатно роздаються наліво й направо. Покищо це є так звані реклямно-інформаційне видання, які друкують колонки анекдотів і цілі сторінки кросвордів. Але ближче до виборів, мабуть, підуть інші анекдоти.

Підприємці

Ще одна біда нової української преси — відсутність справжньої фінансової підтримки з боку нового українського бізнесу. Ми ні в кого нічого не просимо, не жебраємо. Але це цілком нормальна практика: преса підтримує

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про колишнє пластування героїв

Дивно пишеться тепер історія подій XX сторіччя, особливо часу Другої світової війни та перед нею. Кожний подає і препарує той час на свій лад — як йому велить його сумління, переконання, страх чи бажання полагодити давні порахунки.

З того виходить справжній хаос і раз-у-раз констатуємо діяметрально різні звітування та насвітлення подій, людей та фактів. Лише малохто бажає, прочитавши таку „історію“ чи пак спомини, яких тепер у нас сотки, поспитати у достовірного джерела, чи справді так було як описують, бо вже очевидців подій з кожним роком, ба з кожним місяцем, стає обмаль, то ж правдивий перебіг подій затирається щораз сильніше, а видумок і фантазії стає щораз більше.

На щастя для справжніх фахових наших істориків та дослідників стали тепер доступні такі архіви, яких раніше не можна було досягнути, але покищо не всі, а при тому чи знаємо напевно, як їх відчитують і, знову ж, як інтерпретують?

факти, які не мали місця і ставлю собі питання: „Чому?“

Та не лише я ставлю собі це питання, а й молодше українське покоління. Ось недавно мала я цього доказ, познайомившись із молодим подружжям з України, що перебувало тут на пластових таборах, як дістала від них питання, на яке не вміла відповісти. „Скажіть нам, може ви знаєте, чому так промовчують факт, що командир УПА Роман Шухевич-Чупринка у молодих роках був пластуном, і то завзятим, в курені „Чорноморці“, їздив на водні табори, на „Сокіл“, а і у Львові був активним пластуном, так як і його брат Юрко?“ Я не знайшла відповіді на те питання, як не знайшла і раніше, хоча питання того рода насувалося вже не раз, особливо тепер, коли так гучно і величаво святкували в Україні 90-річчя з дня народження славного командира УПА. Промовляють, пишуть про його геройство, про вміння бути провідником, але якось не згадують, що все це він почав набувати у своїх мо-

Але звичайних „з'їдачів хліба“, неісториків, мусить часом дивувати, як пильно у нас промовчують і старанно затирають певні факти з недавнього минулого, витягаючи зате на світ Божий і насвітлючи такі моменти, які видаються авторам догідними та вказаними. Можливо, що так завжди було в історії, століттями, і хто знає, скільки справжніх фактів, а скільки видуманих ми вивчали раніше. Але тепер, коли довелося самому пройти довгий проміжок живої історії, а при тому не одне пережити і побачити на власні очі, щораз частіше бачу, як творяться міти та історичні, спрепаровані на потребу пропаґанди,

лодечих роках, саме у Пласті. Невже це якийсь встидливий ідеологічно факт з його біографії? Ось у мене на руках „Високий Замок“ з 27-го червня із інтерв'ю про нього. Розповідає про Р. Шухевича його друг, але коби бодай словом згадав про те, що він був пластуном, або що пластуном був його брат Юрко, що згинув у тюрмі. І ці самі „білі плями“ в інших дописах, споминах, статтях. Тому добре, що теперішні молоді пластуни у Львові видали окрему коверту з нагоди 90-річчя, на якій подали короткий життєпис Р. Шухевича, висвітлюючи точно його пластування

(Закінчення на стор. 4)

Іван Герасим і Юрій Добчанський

Бібліотечна співпраця України з Північною Америкою

II

Цікаву перспективу співпраці представив у своїй доповіді Джан Шеридан, директор бібліотеки Кольорадо-коледжу. Як стипендист Американської бібліотечної Асоціації він понад шість місяців викладав бібліотечну справу та інформатику в Києво-Могилянській Академії. Його доповідь була доповнена зауваженнями Тетяни Бугасової з відділу комплектування Бібліотеки УКМА. Ця бібліотека однією з перших в Україні встановила електронічний каталог.

Малочисельна у порівнянні з українською та американською групами, канадська делегація представила проте кілька доповідей, що суттєво вплинули на позитивний перебіг конференції. Як і вже проведена робота, так і кілька поточних проєктів продемонстрували ефективність канадсько-української співпраці, а також високі стандарти канадських бібліотечних служб та їх подальшу готовість співпрацювати з українськими бібліотеками і шукати нових партнерів.

У зв'язку з дискусією про північно-американські стипендії для бібліотекарів з України, а також про різні форми стажування в бібліотеках ЗСА та Канади нам видається потрібним зауважити наступне. Поперше, евентуальні претенденти на такі стипендії повинні мати чітко зформовану програму своєї праці, ясно і конкретно зазначити предмет своїх зацікавлень і напрямок роботи. На превеликий жаль, слід зазначити, що українські претенденти на бібліотечні стипендії дуже часто грішать абсолютно безвідповідальним ставленням до оформлення аплікацій. Тому більшість із них відпадає ще в першій турі конкурсу — відповідні комісії такого ставлення не толерують. Подруге, ця дискусія змусила нас інтенсивно думати про ті напрямки, які б могли бути корисними для України і викликають зацікавлення та підтримку в ЗСА і Канаді. Хочемо поділитися з читачами ідеями щодо кількох проєктів.

1) Стажування в Даблині (поблизу Коламбус), Огайо в найбільшому бібліографічному утиліті світу, відомому під своєю скороченою назвою OCLC (Online Computer Library Catalog). Користування послугами цього утиліту — щоденна практика тисяч і тисяч бібліотек у всьому світі — членів OCLC. Членство в OCLC значно спрощує багато бібліотечних процесів, а читачам конкретної бібліотеки дає доступ до величезного масиву інформації світового електронного каталогу, де вже є приблизно 30 мільйонів бібліографічних записів. Україні вкрай необхідні фахівці, які б змогли кваліфіковано консультувати бібліотеки, вести переговори з OCLC і полагоджувати безперебійний телекомунікаційний зв'язок із комп'ютерами у Даблині.

2) Комбіноване стажування в Бібліотеці Конгресу та Мерилендському університеті для тих, хто збирається займатися переходом на клясифікаційну систему УДК. В Мерилендському університеті, на факультеті бібліотекознавства та інформатики, існує центр який займається УДК — його вивченням, поширенням та створенням англомовної версії. Оскільки Бібліотека Конгресу є одним з лідерів у розробці та підтримці десяткової клясифікації Д'юї, т. зв. DDC, а також розробляє і впроваджує свою власну потужну клясифікаційну систему — знамениту LCSH, то таке комбіноване стажування у Вашінґтоні та поблизу нього дозволило б нашим бібліотекарям розширити свої знання про клясифікаційні системи, зрозуміти їх „зсередини“ побачити, як вони працюють. Після повернення в Україну знання та практику таких стипендистів можна використовувати, допомагаючи Книжковій Палаті України перекладати і впроваджувати таблиці УДК — основний документ УДК, в майбутньому настільну книгу багатьох українських бібліотекарів.

3) Чомусь ні у виступах, ні в кулюарах конференції не йшла мова про проблеми читачів з вадами зору і читачів-інвалідів. В цій ділянці досвід американських бібліотек, особливо Бібліотеки Конгресу, є просто унікальним. Існування у Вашінґтоні Ґаллаудет університету для глухонімих дозволяє думати про спеціяльне стажування тут для бібліотекаря з України, який займається бібліотечними послугами для сліпих та інвалідів. Комбінована практика в Бібліотеці Конгресу та бібліотеці Ґаллаудет університету була б чудовою нагодою для української бібліотечної справи наблизити світ книги та світ Інтернету до багатьох читачів.

Підсумовуючи, слід наголосити: ця конференція стала важливим етапом у співпраці українських та північноамериканських бібліотек. Вона чітко висвітлила ос-новні проблеми, ясно підкреслила основні здобутки і що, мабуть, найголовніше, надала суттєвого поштовху до розширення та поглиблення співпраці між українськими, американськими та канадськими бібліотеками як у галузі обміну книгами та спеціялістами, так і впровадження електронічних інформаційних технологій та баз даних в Україні.

ВИБІР „МІС СОЮЗІВКИ 1998“

11:45 веч. СУБОТА 16-го СЕРПНЯ

У Львові зроблено унікальне відкриття

В Львівському Музеї Історії Релігії завідувачка відділом реставрації Галина Скоп-Друзюк зробила унікальне відкриття, що є важливим у контексті світового мистецтвознавства. Тут ідеться про релікварій Аронта-мученика кінця XI століття, який попередньо датували XIX століттям. Є це срібна карбована скринька роботи досі невідомого давньовізантійського майстра, підпис якого Г. Скоп-Друзюк виявила на невеликій пластинці, яка розміщена на задній сторінці скриньки. У написі говориться: „Цю скриньку зробив Сергій, син Мая, внук Залли, святій голові Аронта-мученика”, а цей текст вигравіруваний латинською мовою. Вийнятковість напису ще і в тому, що в історії візантійського мистецтва збереглося дуже мало відомостей щодо імен золотарів.

Загальний вигляд релікварію св. Аронта-мученика, майстер Сергій Май, Візантія, кінець XI ст.

Цілий релікварій має вигляд прямокутної скриньки і є мікромоделем давнього грецького храму з аркатурою довкола стін. У кожній арці зображено постать мученика. Раніше було там 12 постатей, але реконструкції привели до втрати фігур. Першою є постать св. Аронта, який з огляду на одяг був особою наближеною до імператора.

Дослідження цієї унікальної пам’ятки Г. Скоп-Друзюк провела разом із Левом Скопом, а їхньою працею зацікавилися організатори XIX Конґресу візантологів світу, що відбувся в Копенгаґені при кінці минулого року.

Зліва: Г. Скоп-Друзюк, директор музею В. Гаюк, Л. Скоп, Х. Чорпіта.
(Світлив Борис Дацюк).

До часу конґресу виготовлено у Львові інформативну книжечку про релīквій англійською та українською мовами, яку опрацювали Г. Скоп-Друзюк й Л. Скоп, а відповідальним за випуск був директор Львівського Музею Історії Релігії Володимир В. Гаюк. Видати книжечку і уможливити так важливу поїздку до Копенгаґену Лева Скопа допомогла фінансова поміч, зрозуміння історичної вартости знахідки і підтримка власниці картинної ґалерії у Філядельфії Христини Чорпіти в співпраці з музеєм.

Обоє візантологи, Г. Скоп-Друзюк і Л. Скоп, мають за собою вже довгі роки наукової праці, участь у численних наукових конференціях із доповідями на тему релігійного мистецтва, а зокрема візантології. Вони обоє спільно досліджували тепер виявлену релікварію, що викликала таке зацікавлення у світовому досліджуванні візантійського мистецтва і збагатили тим візантійські скарби України, а зокрема Львова. Обоє наші дослідники є художниками-реставраторами першої категорії.

Їхнє відкриття релікварія св. Аронта-мученика та зокрема імени золотника-майстра дорогоцінної скриньки поставило цю пам’ятку серед небагатьох високопрофесійних пам’яток не столично Константинопільської майстерні, а провінційної, яка, можливо, була в Равенні в добу найвищого розквіту візантійської культури XI—XII століть. Таких пам’яток є дуже мало у провідних музеях світу, тому відкриття її у Львові та оприлюднення знахідки на XX Конґресі візантологів світу є великим здобутком, який здійснився завдяки праці та помочі одиниць, які розуміють вагу і значення культурних надбань у світовому маштабі.

О. Кузьмович

У 25-ту річницю смерти о. каноніка С. Хабурського

Господь у своєму милосерді, щоб облегшити болі і недуги в старших літах, покликав до себе свого служителя священоієрея отця Степана на вічний заслужений відпочинок на його 74-му році життя.

Кожна смерть є болючою для тих, що залишаються, але несподівана смерть є великим невисказаним болем для родини. Для нас четверо дітей з родинами і нашої мами була велика і невимовна втрата люблячого мужа, батька і діда та духовного опікуна. В неділю ранесько, 6-го серпня, перестало битися втомлене серце по життєвій мандрівці мого батька. Замість відправити Службу Божу тут на землі, душа його злетіла високо-високо до самого Бога, щоб там перед Творцем здати іспит совісти та дістати заслужену нагороду, почувши слова „Слуго добрий і вірний, увійди в радощі Твого Бога”.

Отець Степан народився 11-го серпня 1893 року в селі Бабухові, повіт Рогатин, у сім’ї Григорія та Марії з Височанських. Заможні господарі, маючи п’ять синів, всім дали вищу освіту і вийшло двох священиків — старший Дмитро і наймолодший Степан. Чуйне око Господнє спочило на ньому ще в дитинстві, кріпило здоров’ям і наповнювало розумом. Дав йому Господь велику душу, ясну думку голосити Божі закони, благородне і чуле серце, а на додаток гарний голос. Після закінчення середньої освіти, як великий патріот вступає в ряди УСС-ів, і як десятник бере участь у „Чотирикутнику смерти”, а опісля в боях під Львовом, де є ранений в груди, як також переходить черевний тиф. Вже від віків призначив Господь о. Степана до священичої гідности, а сила Божа кріпила його, щоб міг достойно виконувати уряд у Христовій Церкві.

По закінченні війни вступає на богословські студії у Львові, які закінчує з відзначенням. В 1925 році жениться з Надією Дрогомирецькою зі Львова і того ж року дістає єрейські свячення з рук Митрополита Андрія Шептицького. В цей день Господь відзначив його і о. Степан став єреєм на віки. Він дістав мандат навчання, йому довірив Господь відпускати гріхи, уділяти св. Тайни, потішати змучених, відвідувати хворих і хоронити померлих. Будучи молодим і повним енерґії, стає душпастирем в Глищеві, Заруді і Беремівцях Зборівського повіту. Займається просвітянською роботою, організовує господарські курси, драматичні гуртки, діточі садочки та церковні хори. Після 16-ти років у Зборівщині переїжджає до Підборець коло Львова, щоб діти могли здобути освіту у Львові. Тут побудував чудову муровану церкву, а щоб був великим почитателем Божої Матері назвав церкву Покрова Пресвятої Богородиці.

За свої високопатріотичні проповіді, виголошувані на всіх сусідніх празниках, та дописи до газет і журналів був арештований за Польщі (6 місяців у Тернополі), а опісля за большевиків (8 місяців у Зборові).

В 1944 році в липні під обстріл большевицьких гармат виїжджає з родиною на еміґрацію. Через Карпати, Словаччину і Мадярщину опиняється в Австрії, у таборі Ляндеку. Тут працює як душпастир, а по короткому часі виїжджає з родиною до Франції, під Париж, у маленьке містечко над рікою Сеною Вілен, де приміщує родину. Получення безпосереднє до Парижа поїздом улекшує йому умістити синів в школі, а самому взятися до праці над виданням молитовника „Благодарім Господа” (перший молитовник на іміграції), як також підручник для навчання релігії по школах „Божа Наука”, який вийшов друком у 1946 році в Парижі.

В 1950 році виїжджає до Канади, в Едмонтон, де стягнув його з родиною епископ Ніль Саварин. З причини гострого клімату дружина почала хворіти і о. Степан був змушений виїхати до Торонто, де вже жила дочка. Тут приймає його, на доручення епископа Ніля Саварина, Торонтонський екзарх епископ Борецький. Це була остання життєва мандрівка о. Степана. Тут крім душпастирської праці, знову береться за перо і видає діточу книжку з ілюстраціями „Прийдіть до мене, любі діти”.

Працює як сотрудник при парохії св. Покрови в Торонті та бере на себе тяжкий обов’язок вишукувати по шпиталях наших хворих людей, потішати їх, сповідати та уділювати св. Причастія. Тисячі хворих відвідував, та всім приносив розраду й роздавав образочки. Невтомна праця надщербила його серце, і втомлений життям впав на дорозі життєвого труду.

Як примірний священик, добрий проповідник та великий патріот, вмів творчо впливати на своє середовище та лічити зболілі серця, і тому, якщо Ти, Господи, скоротив свому воїнові дні його проби, то відзначи його тепер та дай йому вічне і щасливе приготоване для нього місце в Твоїм Царстві.

Вже минуло 25 років від смерти мого незабутнього улюбленого батька, приятеля, потішителя і духовного лікаря, та його усмішка, добра лагідна вдача і вічно любляче серце залишаться назавжди незабутні в моїх споминах.

Уляна Тимкевич,
дочка

ПРЕДСТАВНИК ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ’ЄДНАНИХ Націй та посередник на переговорах у Швайцарії, між провідниками турецьких і грецьких кипріотів підкреслив у понеділок, 11-го серпня, що на тепер обидві сторони погодились полагодити менш драстичні проблеми їхнього розділеного острова, а вже пізніше пробувати домовлюватися про більш спірні питання. Спеціяльний дорадник ООН для справ Кипру Дієґо Кордовез заявив, що розпочаті в затишній швайцарській місцевості Ґліон розмови не будуть покищо торкатися таких питань, як видалення турецького війська з північної частини острова.

У ЧЕТВЕР, 14-ГО СЕРПНЯ, Індія, друга з черги найбільш багатолюдна країна, обходила 50-річчя своєї незалежности. Понад 200-річне британське колоніяльне правління закінчилось 14-го серпня 1947 року і тоді Індія „прокинулася до життя і свободи“, згідно зі словами її першого прем’єр-міністра Джавагарляля Негру. Хоч незалежність Індії мала також і сумні моменти — розподіл країни на дві окремі держави Індію і Пакістан, що було супроводжуване масакрами сотні тисяч в нічому невинних цивільних людей та викоріненням мільйонів родин, то все ж таки сьогоднішні громадяни Індії в загальному є задоволені першим півстоліттям свого життя в незалежній Індії. Сьогодні індійський прем’єр-міністер І.К. Ґуйраль вірить, що у майбутньому стосунки між Індією і Пакістаном покращають.

У СЕРЕДУ, 13-ГО СЕРПНЯ, експерти харчування, базуючись на відповідних доказах, повідомили, що більшість американців не споживають достатньої кількости кальцію щоб запобігти крихкості костей. З цього приводу вони рекомендують нові стандарти харчування для споживання більшої кількости цього так потрібного для зміцнення костей хемічного складника. Група згаданих експертів була покликана Інститутом медицини, що є філією Крайової академії наук, і порекомендувала докладні пропозиції споживання кальцію для кожної вікової групи. В загальному, їхні рекомендації пропонують споживання більше богатих на кальцій харчів, молока, йоґурту, помаранчевого соку чи різного роду сирів.

Чи є життя...

(Закінчення зі стор. 2)

певні політичні й економічні сили, вони підтримують свою пресу. Іноді дивуєшся: невже наші новітні підприємці, наше фармерство чекають нового „одержавлення“ і нового розкуркулення, що нездатні підтримати пресу, яка обороняє їх же інтереси? Втім, іноді секрет простий: цей новітний підприємець, „риночник“ бизнесменствує на колишіх крадених компартійних чи комсомольських грошах, бо сам вийшов з цієї номенклятури. Тому не те, що пряму фінансову підтримку не надасть (що тут крамольного!), а навіть платну рекляму боїться дати в газету з більш як 30-тисячним тиражем.

Наприкінці про таку дуже серйозну проблему, як правний захист преси і журналістів. За даними українського відділу Фундації захисту свободи слова, в Україні за останні роки загинуло понад 20 журналістів.

Так от, жодне з цих вбивств не розкрите нашими доблесними правоохоронними органами. Починаючи з таких гучних справ, як загибель депутата парляменту, відомого тележурналіста Вадима Бойка. Зате прокуратура, міліція, яка за чисельністю перевищила у нас армію найбільшої країни Европи — Німеччини, спільно з податковими адміністрацією і поліцією (є вже й така) цієї весни взяли найактивнішу участь в ганебній облаві на українську незалежну пресу, організованій владою задля „причісування“ цієї преси перед виборами. По совісті, представникам адміністративних органів було б соромно й дивитися в очі журналістам; враховуючи нульовий ефект цих органів у захисті журналістів. А нічого, дивляться, не мигаючи...

Я окреслив лише основні перепони на шляху вільного слова в нашій демократичній державі. Отож, зважте все це, і вперед! Відкривайте нову газету чи журнал, чи теле- радіостудію (все сказане стосується й електронічної преси). Починайте і живіть оптимістичною надією, що суспільство врешті ламатиме ці перепони. Правда, для цього суспільству треба переходити на нове мислення. А для цього треба мати (уже мати!) нову пресу. А для цього треба подолати ті перепони. І так далі, по колі, як у відомій пісенці „У попа була собака“. По зачарованому колі... Пробуймо його розірвати? Але чи треба нам вільне слово? Чи воно існує в нас самих? Життя на Марсі, все-таки, нібито існує. Його щойно вперто почали шукати „марсоходи“, запущені, правда з іншого боку Землі, з іншого світу, де, кажуть, свобода слова народжується разом з людиною.

Космонавти...

(Закінчення зі стор. 1)

Після лікарських оглядин, космонавти зустрінуться з рідними, а у суботу, 16-го серпня, на пресовій конференції прийдеться їм відповідати на питання кореспондентів, зокрема російських, які з небуденною ретельністю описували досі всі неуспіхи, котрі космонавтам приходилось пережити за останніх шість місяців.

Підстав...

(Закінчення зі стор. 1)

Л. Підпалов звернув увагу, що право вето застосовують президенти багатьох країн світу, а Президент ЗСА Теодор Рузвелт застосовував таке право майже 600 разів. Отже це не є чимось новим у державотворчій практиці.

Щодо намагань частини депутатів змінити Конституцію України, то Президент Кучма, за словами Л. Підпалова, реаґуватиме “тими засобами, які надаються йому основним законом”. Заступник голови Адміністрації вважає, що „будь-яке втручання у зміст Конституції через рік після її затвердження може привести лише до неґативних наслідків”. А висловлена Президентом пропозиція про можливість прийняття державного бюджету його указом, у разі несвоєчасної підготови відповідного закону Урядом і Верховною Радою, свідчить про готовість голови держави до компромісу. Однак це було б можливо лише у випадку внесення відповідної поправки до Конституції. При цьому має бути досягнуто згоди між усіма галузями влади, зазначив Підпалов. І йдеться тут зовсім не про бажання Президента іти проти Конституції.

Щодо можливости розв’язання Президентом Верховної Ради, то це питання, на думку Підпалова, штучно загострюється. На сьогодні це питання не порушується.

Про колишнє...

(Закінчення зі стор. 2)

ще в гімназії, на університеті спершу в Курені „Лісові Чорти", а відтак у курені „Чорноморців", якого був сам основником.

Цю коверту, що її видали зовсім молоді люди, передав мені новий знайомий зі Львова і мені трохи легше зідхнулося, що нарешті хтось сказав про це, як наш герой був пластуном, бо таким був і того ніщо не змінить. Але чи він один пластував у молодості, про що тепер „забувають"? Так точнісінько „забувають" інформувати, що пластували Степан Бандера і його брати, у славному курені „Червона Калина", Олекса Гасин, Дмитро Грицай, Катруся Зарицька, Зиновий Тершаковець, Олег Ольжич та багато інших.

Насувається мимоволі питання: чи бути пластуном не є гідне підкреслення, коли згадуємо героїв, що такими були? Чи саме Пласт не ставить своїм першим обов'язком бути вірним Богові і Україні, не вполює цього патріотизму, який виказався опісля квітом високої жертви у житті наших героїв?

О-КА

ПОДІЇ

25-ИЙ З'ЇЗД ДИВІЗІЙНИКІВ

Ґлен Спей, Н.Й. — Крайова Управа Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії Української Національної Армії повідомляє, що 25-ий Крайовий з'їзд делеґатів братства відбудеться в суботу і неділю, 30-го і 31-го серпня, на оселі Українського Братського Союзу „Верховина". Програма З'їзду: субота, 30-го серпня, год. 9-та ранку — реєстрація, год. 10-та ранку — початок ділових нарад, год. 6-та вечора спільна вечеря-бенкет. Неділя, 31-го серпня, год. 10 ранку — участь у Богослуженнях, год. 11:30 перед полуднем — Соборна Панахида за полеглих і померлих вояків 1-ої УД УНА, год. 1-а по полудні — спільний обід. У справі приміщень на нічліг слід звертатися до адміністрації оселі на число тел. (914) 856-1323.

ФЕСТИВАЛЬ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Департамент розваг міста Філядельфії та Фестивальний Комітет української громади запрошують всіх на Український фестиваль музики, співу й танцю, що відбудеться в п'ятницю, 22-го серпня, у 8-ій год. вечора в амфітеатрі Робін Гуд Делл Іст, Рідж аве., 33-та і Дофин вулиці у філядельфійському Фейрмавнт парку. Фестиваль присвячений 210-ій річниці Конституції ЗСА та 1-ій річниці Конституції незалежної України. Програма: виступи Оксани Кровицької, солістки Львівської Опери і Міської Опери Ню Йорку, Степана Степана, баритона, соліста Львівської Опери, Володимира Винницького концертового піяніста, Українського Інтернаціонального Балету „Вагі" і танцювального ансамблю „Волошки" з Філядельфії. Вступ на концерт безплатний.

СВЯТКУВАННЯ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — Святкування 6-ої річниці незалежности України відбудеться у „Гражді" в суботу, 23-го серпня, після Божественної Літургії. У програмі свята: доповідь мгра В. Грицина, виступ піяніста В.Винницького і деклямації Христі і Павла Яримовичів.